

Отримано 15.08.2025р.
Голова разової
спеціалізованої
вченої ради PhD 10533
Н.М. Огреніч

Голові разової спеціалізованої вченої ради
PhD 10533
у Запорізькому національному університеті
доктору економічних наук, професору,
професору кафедри фінансів, банківської
справи, страхування та фондового ринку
Запорізького національного університету
Огреніч Юлії Олександрівні

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

Пушкар Тетяни Андріївни,
кандидата економічних наук, професора, доцента кафедри економіки та
маркетингу Харківського національного університету міського господарства
імені О. М. Бекетова
на дисертаційну роботу Коротаєвої Ольги Володимирівни
на тему «Формування стратегії підвищення інноваційної активності
промислових підприємств»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 051 – Економіка
(галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки)

1. Актуальність обраної теми дисертаційної роботи та її зв'язок з науковими програмами, планами, темами.

Впродовж останніх років перед промисловими підприємствами постала проблема загострення конкурентної боротьби на внутрішніх та зовнішніх ринках збуту продукції, що обумовлено активними процесами цифрової трансформації, впровадження інформаційно-комунікаційних технологій. Перед сучасними підприємствами постало завдання розвитку інноваційного потенціалу, адаптації до ринкового середовища, використання власних інноваційних можливостей, що потребує підвищення їх інноваційної активності. Розвиток та забезпечення інноваційної активності на підприємствах сприятиме нарощуванню показників інноваційної діяльності, дозволить сформувати перспективні напрями інноваційного розвитку, налагодити інноваційні процеси, що вплине на зростання показників фінансово-господарської діяльності. З метою забезпечення підвищення інноваційної активності існує потреба у розробці відповідної стратегії. Саме формування стратегії підвищення інноваційної активності забезпечить її розвиток, налагодження та гарантуватиме покращення інноваційної

діяльності промислових підприємств, дозволить адаптуватися до загроз інноваційного середовища, сформувати конкурентні переваги, а також забезпечить ефективність функціонування у майбутніх періодах.

Отже, формування стратегії підвищення інноваційної активності на промислових підприємствах є актуальним комплексним завданням, що охоплює формування теоретико-методичного базису розробки та застосування науково-методичних підходів з метою розробки набору стратегій, здійснення оцінки, прогнозу та забезпечення високого рівня результативності інноваційної активності, підвищення показників фінансово-господарської діяльності промислових підприємств.

Дисертація Коротаєвої О. В. спрямована на вирішення зазначеного актуального завдання, яке реалізується шляхом наукового обґрунтування теоретико-методичних підходів, а також розробки практичних рекомендацій щодо формування стратегії підвищення інноваційної активності промислових підприємств, що підтверджує своєчасність та затребуваність проведеного дослідження з боку теорії та практики. Отже, дисертаційне дослідження є, безперечно, актуальним, заслуговує на увагу та вирішує поставлені завдання.

Актуальність проблематики дисертації, наукова та практична спрямованість підтверджуються її зв'язком з науковими темами, що виконуються в рамках науково-дослідної роботи економічного факультету Запорізького національного університету, а саме: «Інноваційні підходи модернізації фінансового механізму повоєнного відновлення економіки України» (державний реєстраційний номер 0123U102122), в рамках якої автором уточнено визначення дефініцій «інноваційна активність промислових підприємств», «стратегія підвищення інноваційної активності промислових підприємств»; «Використання інноваційних фінансових інструментів повоєнного відновлення територій України на засадах цифровізації та модернізації» (державний реєстраційний номер 0123U102123), де автором удосконалено науково-методичний підхід до формування та реалізації стратегії підвищення інноваційної активності промислових підприємств (довідка № 01/01-23/318 від 27.02.2025 р.). Матеріали дисертаційної роботи використані під час розробки

держбюджетних науково-дослідних робіт Запорізького національного університету за темами: «Європейські практики діджиталізації як інструмент забезпечення соціально-економічної безпеки в умовах війни та повоєнний період» (державний реєстраційний номер 0124U000600), де автором сформовано науково-теоретичний підхід до забезпечення та підвищення інноваційного розвитку промислових підприємств; «Штучний інтелект як інструмент протидії дезінформації в період війни та повоєнного відновлення економіки України» (державний реєстраційний номер 0125U000996), де автором удосконалено концептуальний підхід до забезпечення та підвищення інноваційної активності промислових підприємств (довідка № 01/01-23/239 від 13.02.2025 р.). Авторський науковий доробок при виконанні цих тем забезпечив підґрунтя для написання дисертації.

2. Основні наукові положення, висновки і рекомендації, що сформульовані в дисертації, їх ступінь обґрунтованості та достовірності.

Докладне вивчення тексту дисертації, наведених в ній даних, проведених розрахунків та сформульованих висновків дозволяють відзначити, що наукові положення, висновки та рекомендації, викладені в дисертаційній роботі, є обґрунтованими з теоретичної і методичної точки зору та достовірними, базуються на сучасних теоріях, наукових працях зарубіжних та вітчизняних економістів щодо формування стратегії інноваційної активності, здійснення оцінки її результативності, забезпечення інноваційного розвитку, впровадження обраної стратегії на підприємствах, аналізі статистичних даних.

Актуальною та коректно сформульованою є мета дослідження, яка відповідає обраній темі наукової роботи та полягає в удосконаленні теоретико-методичних підходів і розробці практичних рекомендацій щодо формування стратегії підвищення інноваційної активності промислових підприємств. Для досягнення мети автором поставлено й вирішено завдання теоретичного, методичного та прикладного характеру, які цілком відповідають заявленій темі. Ознайомлення зі змістом дисертаційної роботи дає підстави констатувати, що в цілому автору вдалося вирішити завдання та

досягти поставленої мети. Завдання співвідносяться з ознаками наукової новизни дослідження, що свідчить про оригінальність обраних автором шляхів вирішення зазначених завдань.

Об'єкт, предмет та мета роботи логічно пов'язані. Об'єктом дослідження виступає процес формування стратегії підвищення інноваційної активності промислових підприємств. Предметом дослідження є теоретико-методичні основи та науково-практичні рекомендації щодо формування стратегії підвищення інноваційної активності промислових підприємств.

Вирішення у роботі конкретних наукових завдань відрізняється системним підходом та базується на використанні автором широкого спектру загальнонаукових і спеціальних методів наукових досліджень, які становлять методологічну основу дисертаційного дослідження, а саме: термінологічного аналізу, теоретичного узагальнення – з метою дослідження визначення понять «інноваційна активність підприємств», «інноваційна діяльність», «інновації», уточнення дефініції «інноваційна активність промислових підприємств», «стратегія підвищення інноваційної активності промислових підприємств»; аналізу та синтезу, системного аналізу, узагальнення, абстрактно-логічний метод – для удосконалення концептуального підходу до забезпечення та підвищення інноваційної активності промислових підприємств, науково-теоретичного підходу до забезпечення та підвищення інноваційного розвитку промислових підприємств, науково-методичного підходу до формування та реалізації стратегії підвищення інноваційної активності промислових підприємств; економіко-математичні, статистичні методи, порівняння – для оцінки стану інноваційної активності промислових підприємств, дослідження її впливу на фінансовий стан підприємств; метод групування, експертного оцінювання, інтегральної оцінки, прогнозування – для удосконалення методичного підходу вибору та оцінки результативності стратегії підвищення інноваційної активності промислових підприємств, здійснення апробації обраного типу стратегії та проведення оцінки ефективності її використання; графічний і табличний метод – для відображення отриманих результатів дослідження.

Дисертаційна робота має логічну структурну побудову, її зміст повною мірою розкриває тему наукового дослідження. Між розділами та підрозділами роботи є належний взаємозв'язок, всі розділи містять рисунки, таблиці, посилання на літературні джерела. Наведені в роботі дані підтверджені в ході дослідження. Висновки до розділів дисертаційної роботи та загальні висновки є логічними й підтверджені результатами апробації на науково-практичних конференціях, публікацією у наукових фахових виданнях, впровадженням авторських пропозицій у діяльність відповідних підприємств. Слід відзначити, що наукові завдання, отримана наукова новизна та сформовані висновки дисертації взаємопов'язані.

Одержані результати дисертаційної роботи характеризуються науковою новизною, придатні для подальшого удосконалення існуючих і розроблення нових методичних положень та прикладних аспектів вирішення питань щодо формування стратегії підвищення інноваційної активності промислових підприємств. Отже, вище означене дає підстави стверджувати, що основні положення, висновки і рекомендації дисертаційної роботи достатньо обґрунтовані і достовірні.

3. Структура та основні наукові результати дисертації.

Дисертаційна робота Коротаєвої О. В. за структурою складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг дисертації становить 294 сторінки, у тому числі основний зміст роботи викладено на 200 сторінках. Робота містить 4 додатки на 26 сторінках, 267 найменувань в списку використаних джерел, які викладені на 36 сторінках, 36 таблиць, 42 рисунки. За змістом, структурою та оформленням дисертація повністю відповідає вимогам МОН України. За обсягом дисертація відповідає вимогам, що встановлені освітньо-науковою програмою «Економіка» Запорізького національного університету.

Робота написана українською мовою. Стиль викладення матеріалів дослідження відповідає вимогам, що висуваються до наукових праць такого рівня, вирізняється науковістю, системністю, обґрунтованістю, логічністю та послідовністю. Мета дослідження відповідає темі дисертаційної роботи.

Зміст сформульованих наукових завдань структурно та логічно узгоджений, їх кількість є достатньою для розкриття теми дисертації та досягнення поставленої мети.

Кожен з розділів та підрозділів роботи містить результати, що становлять значний науковий інтерес та є обґрунтованими і достовірними.

У першому розділі «Теоретичні основи забезпечення інноваційної активності промислових підприємств» на основі аналізу та узагальнення основних наукових поглядів щодо понять «інноваційна активність підприємств», «інноваційна діяльність», «інновації» (с. 25-37) надано авторське бачення дефініції «інноваційна активність промислових підприємств» (с. 38). Автором розглянуто існуючі підходи вчених до визначення понять «стратегія інноваційної діяльності», «стратегія інноваційного розвитку» (с. 39-40) та уточнено сутність поняття «стратегія підвищення інноваційної активності промислових підприємств» (с. 41-42). Далі удосконалено концептуальний підхід до забезпечення та підвищення інноваційної активності промислових підприємств, який містить набір механізмів, інструментів до підвищення, формування інноваційної активності та підходи до оцінки, діагностики рівня результативності використання стратегії підвищення інноваційної активності (с. 45-69) та удосконалено науково-теоретичний підхід до забезпечення та підвищення інноваційного розвитку промислових підприємств, який охоплює послідовність етапів щодо забезпечення інноваційного розвитку у довгостроковому періоді (с. 75-91).

У другому розділі «Дослідження ефективності інноваційної активності промислових підприємств» здійснено аналіз тенденцій інноваційної активності по промисловості України, що дозволило визначити причини погіршення стану інноваційної активності та сформулювати заходи до відновлення (с. 94-116). Проведено оцінку стану інноваційної активності та розглянуто результати фінансової діяльності промислових підприємств Запорізької області на підставі аналізу групи показників (с. 117-138). Також проаналізовано вплив інноваційної активності на фінансовий стан промислових підприємств на підставі дослідження групи показників щодо фінансової стійкості, рентабельності, ділової активності та

платоспроможності, що дозволило підтвердити доцільність розробки і впровадження стратегії підвищення інноваційної активності (с. 139-155).

В межах третього розділу «Методичні засади підвищення інноваційної активності промислових підприємств» удосконалено науково-методичний підхід до формування та реалізації стратегії підвищення інноваційної активності промислових підприємств, в якому сформовано набір стратегій: стратегію активного (випереджаючого) та обмеженого (стабілізації) зростання, ситуаційного (адаптивного) та вибіркового (обмеженого) розвитку, скорочення (оптимізації) розвитку інноваційної активності (с. 158-181). Удосконалено методичний підхід вибору та оцінки результативності стратегії підвищення інноваційної активності промислових підприємств (с. 182-209), впровадження якого дозволяє здійснити вибір стратегії підвищення інноваційної активності враховуючи можливості, інноваційний потенціал підприємства, здійснити оцінку результативності її використання. Проведено оцінку результативності стратегії підвищення інноваційної активності промислових підприємств Запорізької області, розраховано інтегральні показники, визначено рівень результативності стратегії, сформовано напрямки інноваційного розвитку (с. 210-227).

В межах усіх розділів і підрозділів дисертації простежується логічно послідовне та обґрунтоване виконання поставленого завдання. Таким чином, результати наукового дослідження Коротаєвої О. В. представлені в дисертаційній роботі, достатньо обґрунтовані і мають наукову достовірність. Висновки за всіма розділами та загальні висновки є логічними та зрозумілими. Результати дослідження можуть бути використані у практичній діяльності промислових підприємств. Назва дисертаційної роботи «Формування стратегії підвищення інноваційної активності промислових підприємств» повністю відповідає її змісту, що підтверджується метою дослідження та вирішеними у процесі її досягнення завданнями. Дисертація є завершеною науково-дослідною роботою із логічно зв'язною, цілісною композицією, науковим стилістичним наповненням та авторською манерою викладення матеріалу.

4. Наукова новизна результатів дисертаційного дослідження. Усі наукові положення, сформовані Коротаєвою О. В. самостійно та відображають особистий внесок дисертанта в розвиток економічної науки. Ґрунтовний аналіз дисертації та публікацій дисертанта свідчить про наявність елементів наукової новизни теоретичного, методичного та прикладного характеру.

Дисертантом отримані результати, що містять елементи наукової новизни. До найбільш значущих здобутків можна віднести такі наукові положення:

- удосконалено концептуальний підхід до забезпечення та підвищення інноваційної активності промислових підприємств, в основі якого виділено аналітичний, цільовий, організаційний, управлінський блок, блок моніторингу, контролю та оцінки результатів, засобів забезпечення та підвищення інноваційної активності та сформовано етапи їх реалізації, що дозволило визначити набір механізмів, інструментів, підходів, використання яких дозволить забезпечити, підвищити інноваційну активність, здійснити оцінку та діагностику її рівня, що вплине на зростання показників інноваційної, фінансово-господарської діяльності підприємства, прискорення інноваційного розвитку (с. 45-69);

- удосконалено науково-теоретичний підхід до забезпечення та підвищення інноваційного розвитку промислових підприємств, в основі якого визначено компоненти, елементи та сформована послідовність етапів щодо налагодження інноваційного розвитку, застосування якої дозволить здійснити аналіз факторів впливу, стратегічне планування, організацію, провести оцінку ефективності, здійснити контроль та забезпечити масштабування інноваційного розвитку, впровадити інновації. Впровадження науково-теоретичного підходу дозволило розробити заходи до визначення напрямів інноваційного розвитку на промислових підприємствах (с. 75-91);

- удосконалено науково-методичний підхід до формування та реалізації стратегії підвищення інноваційної активності промислових підприємств, в основі якого передбачено використання функціональних блоків, тобто методико-концептуальний, ресурсно-інформаційний,

аналітичний, моніторинг та контроль, формування стратегії, використання стратегії підвищення інноваційної активності, а також визначено комплекс методичних, аналітичних та прикладних складових. Використання підходу дозволило сформувати набір стратегій підвищення інноваційної активності для промислових підприємств, визначити механізм їх реалізації, що забезпечить формування, підтримку стану інноваційної активності у довгостроковій перспективі (с. 160-181);

- удосконалено методичний підхід вибору та оцінки результативності стратегії підвищення інноваційної активності промислових підприємств, в рамках якого визначено організаційний блок, блок вибору та обґрунтування стратегії, впровадження обраної стратегії, оцінки ефективності стратегії підвищення інноваційної активності, спостереження, контролю, коригування вибору і оцінки результативності, модернізації стратегії. Використання підходу дозволить підприємствам здійснити вибір стратегії підвищення інноваційної активності, оцінку результативності її впровадження на підставі розрахунку інтегральних показників, що забезпечить зростання інноваційної активності, інноваційної та фінансово-господарської діяльності, визначення напрямів інноваційного розвитку в майбутніх періодах (с. 183-209);

- уточнено сутність поняття «інноваційна активність промислових підприємств», яке запропоновано розглядати як комплекс взаємопов'язаних дій та динамічних процесів, які враховують вплив інноваційного середовища, зовнішніх і внутрішніх факторів та направлені на використання нових ресурсів, технологій, основних засобів, методів з метою виробництва нової або удосконалення існуючої продукції задля забезпечення сталого інноваційного розвитку підприємства та досягнення інноваційного ефекту в умовах цифровізації (с. 38);

- сформовано поняття «стратегія підвищення інноваційної активності промислових підприємств», під яким розглянуто комплекс взаємопов'язаних процесів, які враховують набір стратегій, інструментів, правил, принципів, заходів та управлінських рішень, реалізація яких спрямована на формування і розвиток інноваційної активності, що дозволить

визначити напрями інноваційної діяльності та розробки інновацій, сприятиме ефективній операційній, фінансовій, інноваційній, інвестиційній діяльності, підвищенню ефективності інноваційного розвитку в умовах сталого розвитку економіки (с. 41).

5. Практичне значення результатів дисертаційного дослідження.

Отримані у дисертаційній роботі результати, висновки та рекомендації мають теоретичне та практичне значення. Наукове значення одержаних результатів полягає в тому, що основні теоретичні положення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи доведені до рівня конкретних науково-методичних рекомендацій, спрямованих на формування стратегії підвищення інноваційної активності промислових підприємств.

Практичні рекомендації, що містяться в дисертації, впроваджено в діяльність: рекомендації щодо здійснення вибору та проведення діагностики ефективності стратегії підвищення інноваційної активності були впроваджені у роботу ПрАТ «Запорізький абразивний комбінат» (довідка №8/1710 від 01.06.2023 р.); пропозиції щодо впровадження стратегії підвищення інноваційної активності та здійснення оцінки її результативності були використані на ТОВ «Запорізький інструментальний завод» (довідка №07112024/45 від 07.11.2024 р.); пропозиції щодо підвищення інноваційного розвитку, впровадження стратегії підвищення інноваційної активності та визначення її результативності, інструментів покращення інноваційної діяльності були використані у роботі ПАТ Запорізький металургійний комбінат «Запоріжсталь» (довідка №1189/18 від 21.01.2025 р.).

Напрацювання автора щодо концептуального підходу до забезпечення та підвищення інноваційної активності промислових підприємств враховані Громадською спілкою «Запорізька обласна асоціація об'єднань учасників АТО/ООС» (довідка №2-37 від 18.12.2024 р.).

До основних розробок, які мають практичне значення, слід віднести: концептуальний підхід до забезпечення та підвищення інноваційної активності промислових підприємств; науково-теоретичний підхід до забезпечення та підвищення інноваційного розвитку промислових

підприємств; науково-методичний підхід до формування та реалізації стратегії підвищення інноваційної активності промислових підприємств; методичний підхід вибору та оцінки результативності стратегії підвищення інноваційної активності промислових підприємств.

Практичне значення отриманих результатів полягає в можливості їх використання для забезпечення вибору та впровадження обраної стратегії підвищення інноваційної активності, здійснення оцінки та прогнозування її результативності, забезпечення підвищення інноваційного розвитку. Основні положення й висновки дисертації, що мають прикладний характер, стали базою для розробки певних заходів на підприємствах Запорізької області.

Теоретичні положення, що становлять наукову новизну дисертаційної роботи, використовуються у навчальному процесі економічного факультету Запорізького національного університету при викладанні дисциплін «Основи інноваційного бізнесу», «Економіка підприємства», «Фінанси підприємств», «Інноваційний розвиток підприємств», «Актуальні проблеми теорії та практики фінансів» (довідка № 01/01-23/24 від 09.01.2025 р.).

6. Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій в наукових публікаціях автора. Основні наукові результати дисертації висвітлені в 12 наукових працях, серед яких: 1 стаття у зарубіжній колективній монографії (Коротаєва О. В., Тараненко О. О. Роль держави в розвитку цифровізації економіки України. *Modern science: multidisciplinary discourses* : collective monograph / compiled by V. Shpak; chairman of the Editorial Board S. Tabachnikov. Sherman Oaks, California : GS Publishing Services, 2024. С. 75–80 (0,30 друк. арк., особистий внесок автора: 0,20 друк. арк., сформовано пріоритетні напрями розвитку цифровізації національної економіки).); 5 статей у наукових фахових виданнях України, які включено до міжнародних наукометричних баз (Коротаєва О. В. Інноваційна активність промислових підприємств України в умовах цифровізації: поточний стан, проблеми, напрями підвищення. *Актуальні проблеми економіки*. 2024. № 11, Т. 2 (281/2). С. 80–90. URL: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2024/11/11.24-2._topic_Olha-Korotaieva-80-90.pdf (дата звернення: 30.11.2024) (0,76 друк. арк.) (*Міжнародна представленість та*

індексація журналу: EBSCOhost (США), EconLit, ABI/Inform (by ProQuest), Erih Plus (Норвегія), Cabell's Directories); Коротаєва О. В. Науково-методичний підхід до оцінки ефективності стратегії підвищення інноваційної активності промислових підприємств. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична*. 2024. Вип. 43. С. 418–425. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/1678> (дата звернення: 31.12.2024) (0,75 друк. арк.); Коротаєва О. Теоретичні аспекти визначення інноваційної активності промислових підприємств в умовах цифровізації. *Modeling the development of the economic systems*. 2025. № 1. С. 477–483. URL: <https://mdes.khmnu.edu.ua/index.php/mdes/article/view/609> (дата звернення: 27.02.2025) (0,79 друк. арк.) (**Міжнародна представленість та індексація журналу:** Google Scholar (США), Crossref, Index Copernicus (Польща)); Коротаєва О. В. Методичні засади формування стратегії підвищення інноваційної активності промислових підприємств в умовах нестабільності ринкового середовища. *Академічні візії*. 2025. Вип. 39. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/1995> (дата звернення: 31.01.2025) (0,85 друк. арк.); Korotaieva O. Formation of an approach to ensuring innovative-driven progression of industrial enterprises under the conditions of digitalization and sustainable developing. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: «Економічні науки»*. 2025. Т. 338, № 1. Р. 695–699. URL: <https://heraldes.khmnu.edu.ua/index.php/heraldes/article/view/2009> (дата звернення: 30.01.2025) (0,66 друк. арк.) (**Міжнародна представленість та індексація журналу:** Google Scholar (США), Crossref, Index Copernicus (Польща), CrossRef (Великобританія)); 6 тез доповідей за матеріалами конференцій.

Загальний обсяг опублікованих праць становить 4,84 друк. арк. (особисто автору належить 4,64 друк. арк.), що дозволяє вважати виконаними вимоги п. 5, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії»

(Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами)).

Положення дисертаційного дослідження, які складають наукову новизну, повністю висвітлені у фахових виданнях, зарубіжній колективній монографії та обговорені на науково-практичних конференціях. Сформульовані у дисертації наукові результати, висновки, рекомендації і пропозиції належать особисто автору, є його науковим доробком. Особистий внесок здобувача є достатнім.

7. Дотримання академічної доброчесності. Аналіз дисертації та наукових публікацій Коротаєвої Ольги Володимирівни, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, не дає підстав констатувати допущення здобувачем порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації). Зокрема, дисертація містить посилання на джерела інформації за кожним випадком використання ідей, розробок, тверджень, відомостей шляхом цитування; відповідає нормам законодавства про авторське право і суміжні права; відображає прагнення надати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

8. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертаційної роботи і її окремих положень. Незважаючи на загальну позитивну оцінку викладених в дисертації наукових положень, висновків та рекомендацій, слід відзначити певні дискусійні положення та зауваження, що полягають у наступному:

1. Дисертант у підрозділі 1.1 провів ґрунтовне дослідження основних наукових поглядів вчених щодо визначення понять «інноваційна активність підприємств», «інноваційна діяльність», «інновації», «стратегія інноваційної діяльності», «стратегія інноваційного розвитку» (с. 25-42). Вважаємо, що доцільно було б здійснити порівняльний аналіз підходів науковців, зазначити спільні риси та відмінності, а також сформулювати авторське трактування зазначених понять.

2. У дослідженні автором сформовано науково-теоретичний підхід до забезпечення та підвищення інноваційного розвитку промислових підприємств (підрозділ 1.3). Одним із етапів науково-теоретичного підходу є оцінка ефективності інноваційного розвитку підприємства (с. 85-86). На нашу думку, доцільно було б вказати перелік показників для визначення ефективності інноваційного розвитку, особливості розрахунку очікуваного стану інноваційного розвитку, що підсилить практичну значимість результатів дослідження.

3. У підрозділі 2.3 автором, з метою дослідження впливу інноваційної активності на фінансовий стан, проаналізовано групу показників щодо фінансової стійкості, рентабельності, ділової активності та платоспроможності (с. 139-155). Доцільно було б конкретизувати вибір розглянутих показників для визначення впливу інноваційної активності на фінансовий стан, що дозволило б поглибити результати дослідження.

4. У підрозділі 3.1 удосконалено науково-методичний підхід до формування та реалізації стратегії підвищення інноваційної активності промислових підприємств (с. 160-181) та визначено набір функціональних блоків. Одним з блоків є методико-концептуальний блок, який включає етап встановлення вимог до розробки і використання стратегії. Ми вважаємо, що доцільно було б конкретизувати сутність зазначених вимог до розробки і використання стратегії підвищення інноваційної активності з метою підвищення практичної значущості результатів дослідження.

5. У третьому розділі автором удосконалено методичний підхід вибору та оцінки результативності стратегії підвищення інноваційної активності промислових підприємств та наведено систему вибору стратегії підвищення інноваційної активності промислових підприємств (с. 198). Зазначено, що здійснення вибору типів стратегій підвищення інноваційної активності відбувається на підставі дотримання визначених критеріїв, а саме: рівень інноваційної активності; стан показників фінансово-господарської діяльності; рівень ризику зовнішнього та внутрішнього середовища; стан інноваційного розвитку. На нашу думку, доцільно було б уточнити на

підставі чого сформовано перелік вказаних критеріїв для здійснення вибору типів стратегій.

6. У підрозділі 3.3 дисертантом розраховано інтегральний показник інноваційної активності, інтегральний показник фінансово-господарської діяльності, інтегральний показник внутрішніх загроз інноваційній активності, інтегральний показник зовнішніх загроз інноваційній активності, інтегральний показник інноваційного розвитку, інтегральний показник ефективності стратегії підвищення інноваційної активності на 2022-2024 рр. та здійснено прогноз на 2025-2026 рр. (с. 210-227). Вважаємо, що доцільно було б навести механізм розрахунку зазначених інтегральних показників, уточнити період здійснення прогнозних розрахунків.

У цілому дисертаційна робота Коротаєвої Ольги Володимирівни залишає позитивне враження, а відмічені дискусійні положення і окремі недоліки не знижують її наукового і практичного значення.

Отже, дисертація Коротаєвої Ольги Володимирівни на тему «Формування стратегії підвищення інноваційної активності промислових підприємств» є яскравим прикладом наукового дослідження, що виконано особисто автором, характеризується завершеністю та єдністю змісту.

9. Загальна оцінка роботи, її відповідність встановленим вимогам.

Дисертаційна робота Коротаєвої Ольги Володимирівни на тему «Формування стратегії підвищення інноваційної активності промислових підприємств» є завершеною, самостійно виконаною науковою працею з дотриманням вимог доброчесності, містить нові теоретичні узагальнення та науково-методичні підходи до вирішення актуального наукового завдання щодо формування стратегії підвищення інноваційної активності промислових підприємств. Обрану тему дисертаційної роботи розкрито в повному обсязі, розв'язано поставлені завдання, досягнуто мету дослідження, отримано нові наукові результати, які мають теоретичне значення та практичну цінність.

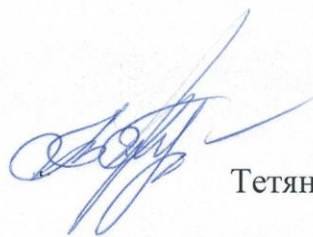
Дисертація має концептуальний та прикладний аспекти, що є характерним для наукової роботи. Дисертаційна робота за змістом проведених досліджень відповідає спеціальності 051 Економіка, за якістю

теоретичних та методичних розробок відповідає рівню дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії. Основні положення та наукові результати є науково обґрунтованими, достатньо повно висвітлені у публікаціях, а також відповідають обраній темі дисертації. Поглиблене вивчення дисертації свідчить про її відповідність сучасним тенденціям у методології соціальних та поведінкових наук.

Враховуючи актуальність, наукову новизну, важливість одержаних автором наукових результатів, їх обґрунтованість і достовірність, а також практичну значимість сформульованих положень і висновків, дисертаційна робота Коротаєвої О. В. на тему «Формування стратегії підвищення інноваційної активності промислових підприємств» відповідає «Вимогам до оформлення дисертації», затверджених Наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40 (зі змінами) та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами), а її автор – Коротаєва Ольга Володимирівна, є кваліфікованим науковцем, здатним на наукові узагальнення та створення нових наукових результатів, і заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, за спеціальністю 051 Економіка.

Офіційний опонент:

кандидат економічних наук,
професор, доцент кафедри
економіки та маркетингу
Харківського національного університету
міського господарства імені О. М. Бекетова

Тетяна ПУШКАР

Висн.
секретар

Пушкар Т. А. завідувач

Калитков О. О.